

Het groene blad

Herfst 2011

Inhoudsopgave

Inhoud

Van Binnen uit.....	1
Welkom nieuwe leden en donateurs.....	2
Mijn eerste blad.....	2
Lid of donateur worden?.....	3
Vacature	3
De Zwammen gingen kanoën.....	3
Een nieuwe tuinbank voor de Groenhof.....	4
Egels in winterslaap	4
Lezing over de vier seizoenen.....	5
Verwondering is het sleutelwoord.....	5
Jeugd en natuurbeleving.....	5
Freds Erotische Ei.....	7
Deodoranten en antitranspiratiemiddelen.....	7
IVN WoesteLand en een mooie zomer.....	7
Duivelsnaagaren of klein warkruid.....	9
Vitatas groentetassen.....	9
Intensieve veehouderij.....	10
.....	11
Jeugdnatuurclub "de Groenlingen"	11
Groene stapstenen wint prijs.....	12
Activiteitenkalender IVN Veenendaal – Rhenen e.o., oktober 2011 – half jan. 2012.....	13
Contactpersonen werkgroepen	14

Foto voorpagina: Tineke Wouda

Terug naar mijn roots, het weidse weidelandschap van Noord-Friesland. Ik raak er nooit op uitgekeken! Vandaag de dag lijkt elke boerderij van formaat haar eigen windturbine te hebben. Wat je er ook van mag vinden, fotogeniek zijn ze zeker.

Lid of donateur worden?

Op pagina 3 leest u er meer over

Van Binnen uit

Een goede vakantie gehad?

Een fijne vakantie gehad met hopelijk wat zon? Ik hoop het, want wat wij aan water in het voorjaar tekort kwamen moet inmiddels nu toch wel aangevuld zijn. Goed voor de grondwaterstand, maar slecht voor het humeur van velen.

IVN-ers passen zich echter snel aan. Wat het weer ook is, buiten weten wij wel te genieten. Zo viel mijn jaarlijkse vlinderexcursie begin augustus haast letterlijk in het water. Bijna geen vlinder gezien. Maar het werd wel een bijzonder leuke vroege paddenstoelenexcursie door de inbreng van andere IVN-ers in de groep.

Dreigende stopzetting subsidie IVN in Veenendaal van de baan

Voor onze afdeling is de zon weer gaan schijnen, na de donkere wolken die zich boven ons samenpakten tijdens de grote bezuinigingsronde van de gemeente Veenendaal. U heeft het vast al wel gehoord. De voorgestelde bezuinigingen op milieu en milieu-educatie, waaronder ook onze subsidie valt, gaat niet door. Van tafel geveegd door een eensgezinde gemeenteraad.

Dat deze overtuiging bij de politiek niet vanzelf is ontstaan, mag duidelijk zijn. Heel wat uren aan inspraak en persoonlijke gesprekken zijn daar in gaan zitten. Maar wij hadden een goed verhaal en konden de prachtige resultaten tonen met de jeugd en de scholen. Daarnaast was er nog veel stille diplomatie van verschillende kanten buiten onze afdeling, die zeker meegeholpen heeft. Het bestuur wil dan ook iedereen van binnen en buiten de vereniging heel erg bedanken die daaraan zijn steentje heeft bijgedragen. Maar ook de raadsleden zelf. Waar wij ook kwamen, men nam de tijd voor ons en luisterde goed naar onze argumenten.

Functiewisselingen

Er is echter ook wat minder goed nieuws vanuit het bestuur te melden.

Jan van 't Veer heeft besloten na de jaarvergadering te stoppen als secretaris. Wel gaat hij dan verder als penningmeester. Esther heeft al eerder aangegeven hiermee te willen stoppen. Jan blijft daardoor gelukkig wel in het bestuur. Zijn kundigheid kunnen wij niet missen. Dat betekent wel dat wij een nieuwe secretaris zoeken. Wie voelt daarvoor?

Ten slotte, het is al aangekondigd, is dit het eerste Groene blad onder redactie van Peter Beart. Harmannus Harkema is na vele jaren gestopt. Onder zijn enthousiasme is het Groene Blad veel veranderd, zowel uiterlijk als ook inhoudelijk. Van een enigszins stoffig afdelingsblaadje is het geworden tot een blad waar wij mee voor de dag kunnen komen. Harmannus, hartelijk dank hiervoor. Peter, bedankt dat je de taak van Harmannus overgenomen hebt en wij wensen je heel veel succes met de redactie van dit Groene Blad.

Bert de Ruiter, voorzitter

Welkom nieuwe leden en donateurs

Hier onder zijn de nieuwe leden en donateurs van de afgelopen maanden vermeld. Hartelijk welkom bij de vereniging! Tot ziens bij één van de activiteiten.

Jorden Schuurman	Vondellaan 69	Veenendaal
Gerard van Huffel	Prattenburglaan 28	Veenendaal
Karlijn Ploeg (jeugdlid)	Varenmos 31	Veenendaal

Mijn eerste blad

Dit is het eerste nummer van het Groene Blad waarvoor ik de redactie heb gevoerd. Van Harmannus heb ik een goed opgezet systeem overgenomen, waar heel prettig mee te werken valt en ook de manier waarop de artikelen e.d. worden aangeleverd bevalt mij goed. Er zijn dus zeker geen redenen om veranderingen aan te brengen. Daarom oogt het blad hetzelfde als voorgaande bladen en is ook de lay-out gelijk gebleven. Ik wil iedereen die meegewerkt heeft aan het tot stand komen van dit herfstnummer dan ook bedanken en ik hoop dat dit nieuwe blad jullie ook bevalt.

Peter Beart

.....

Lid of donateur worden?

U kunt het werk van de IVN-afdeling Veenendaal - Rhenen en Omstreken steunen door lid of donateur te worden. Als lid of donateur bent u van harte welkom bij onze activiteiten.

Als lid ontvangt u naast het Groene Blad, dat minimaal 4 keer per jaar verschijnt, ook het kwartaalblad "Mens en Natuur" van de landelijke IVN vereniging, donateurs ontvangen alleen het Groene Blad.

Leden betalen € 16,- per jaar (vanaf 2012 € 20,- per jaar),
donateurs minimaal € 11,- per jaar (vanaf 2012 €15,- per jaar).

Aanmelding:

met volledige adresgegevens, telefoonnummer en uw e-mail adres.

Opzegging:

Vóór 1 januari.

Adreswijziging:

zo spoedig mogelijk

Aanmelding, opzegging en adreswijziging via de website www.ivnveenendaal-rhenen.nl, klik op "lid of donateur worden", het betreffende formulier invullen en sturen naar:

De Groenhof, Karel Fabritiusstraat 3, 3904 TG Veenendaal

Vacature

Wie wordt onze spin in het web ?

Het bestuur van onze IVN afdeling Veenendaal-Rhenen e.o. is op zoek naar een enthousiaste secretaris en/of een enthousiast bestuurslid.

Een uitgebreide functiebeschrijving kun je vinden op onze site: www.ivnveenendaal-rhenen.nl

Klik op deze pagina op vacatures.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met:

Jan van 't Veer

Telefoon: 06-54612834

Email: .....

of

Bert de Ruitter

Telefoon: 0318 - 522617

Email: .....

De Zwammen gingen kanoën

De slotactiviteit (afsluiting seizoen 2010-2011) van de Zwammen was dit jaar kanovaren op de Grift. Eén van de Zwammen heeft een stukje hierover geschreven.

Om 9 uur verzamelden we ons op zaterdag 18 juni weer bij de Groenhof. Toen iedereen er was, vertrokken we op de fiets naar Veenendaal Oost. We hadden er allemaal veel zin in!

Daar aangekomen stapten we, na even gewacht te hebben (de verhuurder was ons vergeten), in de kano's en begonnen aan een leuke en gezellige tocht. Na een poosje gevaren te hebben moesten we onze kano's even op de kant slepen om ze een paar meter verder weer in het water te laten. Daarna kwam onze kano al snel een beetje achter te liggen op de andere kano's. We besloten om even op de rest te wachten en ook maar gelijk koffiepauze te houden.

Wat wel leuk was omdat we onze kano's bij elkaar moesten houden om de bekertjes en koek door te geven. Gelukkig viel er niks in het water.

Toen was het tijd om om te keren en weer terug te varen. Bij de plek waar we onze kano's even uit het water moesten halen zijn we nog even van plek verwisseld. Nadat we bij terugkomst uit de kano's gestapt waren begon het te regenen. We waren blij dat we het daarvoor droog hadden gehouden. Na elkaar een goede vakantie gewenst te hebben ging we weer op de fiets terug naar huis.

Martijn Stip

KOM VOGELN IN DE KAVKASUS

Geheel verzorgde vogelreizen in een ruige, vogelrijke en tot de verbeelding sprekende regio o.l.v. Nederlandse gids.

bijv. 11 daagse Voor-en Najaarsreizen Georgië
(met o.a. waanzinnige roofvogeltrek)

of 16 daagse Zomerreis Georgië & Armenië

Ook voor maatwerk en individuele reizen, natuurtochten, trekking, paardrijdtochten, wijnreizen in de regio waar gastvrijheid is uitgevonden!

volledige aanbod en data:
www.kaukasusplus.nl

info@kaukasusplus.nl
t. 0031(6)23460236

Kaukasus Plus Reizen

Reizen met een Plus in de Kaukasus!

Een nieuwe tuinbank voor de Groenhof

Henriette Prins wist een tuinbank te staan die afgedankt zou gaan worden. Deze werd gauw opgehaald en naar de Groenhof gebracht ter vervanging van de oude bank die aan het instorten is. **De "nieuwe" bank op de aanhanger**

Egels in winterslaap

Ik wil graag ook nog even aandacht vragen voor het feit dat de egels over een tijdje weer in winterslaap gaan en graag een plekje zouden willen hebben om te overwinteren. Bij mij in de tuin zitten egels, zowel voor als achter, bij de burens worden ze gezien en ook aan de overkant werd op een avond een

moeder met vier jongen gespot. Met wat simpele hulpmiddelen kunnen we dit leuke dier een steuntje in de rug geven. Ik voer mijn egels met egelvoer dat verkrijgbaar is bij Hertog Diervoeders. Ze zijn er gek op. Ik heb doorgangen gemaakt naar beide burens en egelhutten geplaatst en achter in de tuin in een hoekje ligt een grote hoop snoeihout. Het aantal egels in Nederland loopt sterk terug dus dat zetje van ons kunnen ze best gebruiken.

Cokkie Gadella

Lezing over de vier seizoenen

Op dinsdagavond 22 november om 20.00 uur komt Kees Jager een lezing houden in de Groenhof over de vier seizoenen in de natuur. Hierbij gebruikt hij heel veel beeldmateriaal. Voor IVN-leden en donateurs is de toegang gratis, overige belangstellenden betalen € 5 toegang. Liefst even vooraf aanmelden bij Maja Stavleu, mstavleu@online.nl, zodat we weten hoeveel koffie en thee er gezet moet worden.

Maja Stavleu

Verwondering is het sleutelwoord.

Onder dit motto neemt Kees Jager (natuurfotograaf) u mee op reis door de vier seizoenen der natuur in een dia voordracht van circa twee uur. Vlinders, bloemen, insecten, vogels, landschappen, paddenstoelen en nog veel meer schoons passeren de revue. Speciale aandacht hierbij voor de vlinders en wilde orchideeën van Europa. Bij de voordracht vertelt Kees Jager u veel wetenswaardigheden over de natuur.

Jeugd en natuurbeleving

Het IVN heeft dit jaar als thema jeugd en natuurbeleving. Een onderwerp dat al een poosje actueel is en dat voorlopig ook nog wel zal blijven.

Inmiddels is bekend dat kinderen het in hun opgroeien nodig hebben om op een vanzelfsprekende manier in de natuur te zijn. Echter de vanzelfsprekendheid van de plek in de natuur waar een kind zichzelf kan zijn en contact kan maken met de zijn of haar omringende natuur is niet meer voor alle kinderen bereikbaar. Mijns inziens is dat niet alleen te wijten aan het feit dat er minder rommelhoekjes en verwilderde plekken zijn waar kinderen hun gang kunnen gaan, maar ook aan het steeds meer onder toezicht plaatsen van kinderen en de grote plek die de media in een kinderleven al innemen. Gelukkig bestaat het IVN en gelukkig heeft Veenendaal een heel actieve Scholenwerkgroep die de kinderen van de basisscholen een divers natuurprogramma aanbiedt. Helaas is ook dit onder toezicht maar goed, je moet ergens beginnen.

In dit stukje wil ik een paar van de ervaringen die ik met de kinderen had beschrijven.

Dit voorjaar zijn er veel excursies in natuurtuin Diddersgoed. Het is wonderlijk hoe verschillend de klassen kunnen zijn. Na een rustige klas komt er een heel drukke klas, groep 5, waarvan met name de jongens erg op elkaar reageren, stoer doen, uitdagen enz. Het is moeilijk om ze betrokken te houden bij de dingen die ik wil vertellen en ik laat ze zoveel mogelijk ervaren. Met name de 'legoplant' (heermoes) boeit hen. Ook het lopen op het pad door het riet vinden ze wel wat. Ze mogen een paar rondes, zodat ze wat van hun energie kwijt kunnen en ik geef ze bij elke ronde een opdrachtje zoals, "hoe voelt het onder je voeten" (stukken drassig en zacht en waar de vlonders liggen is het hard), wat is er naast het pad te zien (water). En dan zien ze dus ineens die kikker of de modder met allerlei beestjes.

Gaandeweg komen de kinderen in de sfeer. Achterin de tuin is een donker pad met bomen aan weerszijden en een stuk hoog opgegroeid groot hoefblad. De kinderen hadden het al over de film 'AVATAR' een soort tekenfilm met heel veel natuur. Ik liet hen op hun hurken zitten om onder de bladeren van het groot hoefblad te kijken (dat geeft een beetje de sfeer van de film) en zich voor te stellen hoe het zou zijn als ze een kikker zouden zijn (ik wilde het niet over kabouters hebben, bang dat ze dat te kinderachtig zouden vinden). Wat zouden ze doen als ze daar zouden wonen. Toen kwamen de verhalen los over "ik zou een hut bouwen" en zowaar kwam Pinkeltje erbij. Ineens waren het kinderen geworden en werd hun houding opener. Ze gingen echt zelf kijken en gingen zelfs uit zichzelf relatief rustig op het bankje zitten waar ze een overzicht hadden over de tuin.

Een andere ervaring had ik tijdens een voorjaarsochtend tijdens een terugkomdag van "Zorg voor de natuur". In de winter hebben we onder leiding van boswachter Jelle gezaagd met een aantal klassen uit groep 8 en nu gaan we kijken hoe het erbij ligt, trekken dwars door het bos en krijgen opdrachten.

Het dwars door het bos struinen doet kinderen naar het gevaar van teken vragen en er wordt gegriezeld om insecten en allerlei ander gekriebel. Dan geeft Jelle hen de opdracht om in tweetallen (als een koolmeesjes ouderpaar), vijf verschillende insecten te zoeken en in een loeppotje te doen. Dit vinden vooral de meisjes maar eng en vies. Er worden strategieën bedacht om de beestjes zonder aan te raken in het potje te krijgen. Maar dan komen de geluiden van, "wij hebben er al drie" en wordt er driftig verder gezocht om dit op zijn minst te evenaren. Er wordt een bijzonder spinnetje gevangen wat anderen niet hebben en trots wordt het aan iedereen getoond. Nog een paar minuten later zijn er al kinderen die hun beestje "schattig" noemen. Als ze vervolgens horen dat ze de insecten terug moeten zetten vinden ze dat jammer, het is al hun huisdier geworden. Als het toch echt moet worden er een mooi plekje gezocht waar de beestjes vrijgelaten worden.

Dit zijn de momenten waarop ik denk: "Ha, we hebben ze". En hier is het mij om te doen, dit zijn de ervaringen die ik de kinderen graag laat opdoen zodat zij zich hopelijk als volwassenen herinneren hoe fijn het is om in de natuur te zijn.

Dorothy Reijn

Freds Erotische Ei

Vegetarisch recept

Ingrediënten: boter, p.m. een kwart liter slagroom, 4 eieren, Parmezaanse kaas, versgemalen zwarte peper, vers geschaafde truffel of wat truffelprut, zeezout.

Verwarm een beetje boter in een kleine Tefal pan op een Breek hierin 1 ei p.p. (dooiers heel laten) en giet de rand van de pan een scheut slagroom. De eieren hierin sudderen. Als het eiwit gestold is, de Parmezaanse kaas het gerechtje bestrooien met wat zwarte peper. Serveer 1 ei per bord op een spiegelkje van room. Schaaf truffel of ander een theelepeltje truffelprut uit een potje en gewenst wat zeezout over het ei. Lekker met wat licht geroosterde toast. De truffelprut is te Rhenen in het delicatessewinkeltje

zeer laag vuur.
onmiddellijk langs
langzaam laten
erover raspen en

hierover de verse
strooi indien

verkrijgen in

Cokkie Gadella

Deodoranten en antitranspiratiemiddelen.

Wist u dat in vrijwel al deze middelen aluminium-chloride zit (AlCl₃) en dat die in veel gevallen niet zo best voor uw gezondheid zijn. De aluminium-zouten verminderen het afgeven van zweet door de huid, maar geven ook regelmatig huidirritaties en overgevoelheidsreacties. Niet zo verwonderlijk, omdat het per slot chemische verbindingen zijn van ijzer en chloor. Ook zijn er wetenschappers die stellen dat deze stoffen kankerverwekkend zijn. Het alternatief is een deodorant of een antitranspiratiemiddel zonder deze stof. Deze deo's zijn te verkrijgen o.a. in natuurvoedingswinkels en bevatten vaak als werkzaam bestanddeel salie. Heeft u ook last van zweethanden en of voeten dan zijn er op die basis ook prima zeppen te verkrijgen.

Cokkie Gadella

IVN WoesteLand en een mooie zomer

Zomerkampen voor en door jongere vrijwilligers

De zomer is weer bijna achter de rug. Het record qua natste zomer sinds 1906 werd verbroken. IVN WoesteLand, voor en door jongere vrijwilligers van het IVN, heeft echter haar eigen zonnige zomer gemaakt, met drie zomerkampen van een week en twee lange weekenden voor jongeren in juli en augustus, en samenwerking met IVN-afdelingen.

Het zomerkamp Zoete Zomer Zoenen (16 t/m 30 jaar) vond plaats net boven Amsterdam. Een lang weekend met 15 jongeren, een educatief programma en meehelpen bij het onderhoud van het natte veenweidelandschap. Zomerkamp 'De Verlichting- Van Edison tot led' trok het Drentse land in en 20 jongeren (16 t/m 25 jaar) staken - i.h.k.v. klimaat & energie - hún energie in milieu en duurzame energie, en daarnaast het herstellen van onder meer het heidelandschap. Bijzonder was dat een groot deel van deze deelnemers ooit als 13-jarige deelnamen aan de puberkampen en nu ook graag activiteiten willen gaan begeleiden.

Ongeveer twintig vrijwilligers van WoesteLand, de jongerenafdeling van het IVN, ontfermden zich vorige week over het mientgrondje bij De Koog.

Het buitenlandse zomerkamp vond plaats in Ierland. 18 jongeren (18 t/m 30 jaar), waarvan de helft nieuwe deelnemers, reisden af naar een Camphill duurzame leefgemeenschap in West-Ierland. Naast het werk in de moestuin ging de tijd terug naar het jaar 1840, met een grote hongersnood door de mislukte aardappel oogst. Wat had die tijd te maken met het heden en de mislukte oogsten in Egypte en elders in Afrika? En met de stijgende olieprijs of klimaatverandering? Helaas ging het puberkamp (12 t/m 15 jaar) Kaboom! door net onvoldoende aanmeldingen niet door. Volgend jaar beter en met een nog meer gerichte werving. In België, op het kamp 'In het kleine uurtje' (16 t/m 30 jaar) ontdekten 14 jongeren, waarvan de helft nieuw, het landschap, de cycli van de natuur en alle aspecten van tijd. Augustus werd afgesloten met een lang, vijfdaags Wadd'n Weekend (18 t/m 30 jaar) op Texel. Gewerkt werd met 20 jongeren in het Nationaal Park Duinen van Texel, was er een debatavond o.l.v. Texelse experts van het NIOZ over het nut van de Wadden, en een excursie in samenwerking met de IVN-afdeling (zie bijgevoegd artikel in de Texelse courant).

Begeleidersweekend

WoesteLand heeft dit najaar op verschillende locaties nog het Begeleidersweekend (9- 11 sept.), het Keigroen Herfstweekend (7- 9 okt.) met uitwisseling tussen jongerenorganisaties, de WoestPop zomer reünie (14- 16 okt.), een zeilactiviteit 'Gone with the wind' (28- 30 okt.), de landelijke natuurwerkdag (5 nov.) en het winterkamp (eind dec.) op de rol staan.

Samenwerking

WoesteLand zoekt ook graag samenwerking met IVN-afdelingen. Gezamenlijke activiteiten, benutten van de jeugd & jongeren binnen de contacten van de IVN-afdeling, meer jongeren die meedoen aan de afdelingsactiviteiten, hoe bereik je jongeren. Gezamenlijk kan natuur- en milieueducatie versterkt worden. Kent u jongeren (12 tot 30 jaar) voor wie WoesteLand wellicht aanspreekt? Zegt het voort en attendeer hen op WoesteLand en haar activiteiten. Interesse in WoesteLand? Zie www.woesteland.nl (aan een nieuwe site wordt gewerkt) en via IVN projectleider Geert Koning

Duivelsnaaigaren of klein warkruid

Cuscuta epithymum

Eenmaal in de 2 weken inventariseren we met een groepje mensen i.s.m. Natuurmonumenten een deel van de heide op de Valenberg in de gemeente Ede. Als we na een zomerseizoen het hek achter ons weer sluiten hebben we een prachtig beeld van alles wat daar groeit en bloeit. Zo heeft Natuurmonumenten een document in handen waar mede het natuurbeleid op gebaseerd wordt. We zien reeën, herten, wilde zwijnen, lentevuurspin, hagedissen, paddenstoelen, vlinders, planten en nog veel meer. Twee uur dwars de heide over met een opschrijfboekje in de hand en de rugzak voorzien van de nodige gidsen omdat wij niet alles weten. Van het pad af en een hagedis zien zonnen op een struik bloeiende heide, een vermolmd, lang geleden omgevallen boom met een gouden tor, de koninginnenpage die danst in de zon. Het zijn de cadeautjes die ons zomaar ten deel vallen.

Tijdens het inventariseren op de Valenberg zagen we een klein, mooi plantje in de heide staan. De kogelronde roze bloempjes kleurden mooi bij de bloeiende heidestruik waar het mee verbonden leek.

De vinder had het nooit eerder gezien en riep degene die in de buurt liep. Ook zij haalde verbaasd haar schouders op. Dus werd het dichtstbijzijnde natuurmens erbij gehaald. Na het plantje aan een minutieus onderzoek

hij het ook op. Geen idee! kwartet vol te maken, echt van het onderzoek en heeft het gevonden, hoe jullie niemand het enzovoort. ook niet wist. Maar ze had we Wiebe vragen, misschien stemverheffing en na begreep Wiebe dat zijn zeer gewenst was. Wiebe duivelsnaaigaren. 'Het eerbiedige complimenten richting de kennis van Wiebe.

onderworpen te hebben gaf Dus haalden we, om het nummer 4 erbij. Die was ging vragen stellen: wie lang geleden, weet van De conclusie was dat zij het wel een goed idee! "Laten weet hij het." Met enige gezwaai met armen aanwezigheid ter plaatse kwam, zag en wist: kwartet' mompelde

'Duivelsnaaigaren' dacht ik en er ging een heel klein klokje klingelen. Als er in een naam uit de natuurwereld de woorden duivel of heks gebruikt wordt dan is er vaak iets vreemds mee aan de hand. Iets wat men lang geleden niet kon duiden. Waar men in ver vervlogen tijden te weinig kennis voor had. Heksenkring, duivelsei, heksenbezem zijn zomaar een paar voorbeelden die in me opkomen. Niet gewoon een zaadje dat ontkiemt, wortelt, groeit, bloeit en weer zaad geeft. Wat zou er met dat Duivelsnaaigaren aan de hand zijn? Thuisgekomen begon ik nieuwsgierig een onderzoek. Duivelsnaaigaren zet wel zaad dat na in de aarde gevallen te zijn ontkiemt. Er worden rode fijne stengels gevormd die te vergelijken zijn met garen. De plant wikkelt zijn bladloze stengels tegen de wijzers van de klok in om de gastheer, in ons geval struikheide. Dan maakt hij zuignapjes/boorwortels waarmee hij zich vasthecht in de plant en de sappen van de heideplant opzuigt. Zijn wortel sterft af waarna hij als parasiet verder gaat. Omdat hij geen bladeren heeft en zijn stengel rood is, ontbeert hij bladgroen en heeft dus de sappen van de waardplant nodig om tot wasdom te komen. Deze plant leeft van een andere plant en is daarom een parasiet. Hij leeft vooral op jonge heide op voedselarme gronden, staat op de rode lijst en heeft het predicaat 'zeldzaam'. Met dit bijzondere cadeautje was dus inderdaad iets bijzonders aan de hand.

Nieuwsgierig geworden? Ga een keer mee en beleef de natuur op een heel bijzondere wijze. Dat u niet alles weet komt goed uit, dat weten wij ook niet.

Ingrid Belser

Vitatas groentetassen

De meesten van u kennen waarschijnlijk wel de groentetassen van de firma Odin. Prima tassen met een breed assortiment aan biologische groenten en fruit. Soms komen die producten uit Nederland, maar ook regelmatig komt het voor dat die producten uit het buitenland komen. Ze moeten een verre reis per boot, vliegtuig of vrachtwagen maken, met alle schadelijke gevolgen van dien voor het milieu. Nu is er iets nieuws. Vitatas, een soortgelijke organisatie als Odin, met een zelfde assortiment, biedt u, behalve een reeks andere tassen, ook een 2-persoons "Holland" tas aan. In de tas zitten alleen maar

Nederlandse producten. De tas kost € 7,50 en is evenals de andere tassen eens per week op woensdag bij Eko-Plaza aan de Prins Bernhardlaan te verkrijgen. Mij bevalt hij prima. Misschien een ideetje voor de bewuste kopers onder u.

Intensieve veehouderij

Met Ina Marsman en vele anderen ben ook ik van mening dat er een eind moet komen aan de vee-industrie, niet in de laatste plaats vanwege de gruwelijke omstandigheden waaronder de dieren daarin leven, maar ook omdat onze volksgezondheid ernstig gevaar loopt, door het overmatige gebruik van antibiotica. Ik heb altijd gedacht dat de biologische dierhouderij gevrijwaard zou blijven van besmetting met resistente bacteriën, maar helaas is ook dat niet meer waar. Tachtig procent van de biologische kip is inmiddels besmet en een waarschuwing aangaande gebruik, bereiding en consumptie is hier dan ook op zijn plaats. Als er niet snel maatregelen genomen worden zal het aantal doden ten gevolge hiervan schrikbarend toenemen. Het aantal dieren dat door brand in de intensieve veehouderij omkomt is enorm. Om de haverklap lees je in de krant dat er weer tienduizenden kippen of varkens op afschuwelijke wijze zijn omgekomen en wij blijven dit als samenleving maar accepteren. Ik vraag mij af of wij als IVN niet een veel sterker standpunt zouden moeten innemen en ons t.a.v. deze problematiek aan zouden moeten sluiten bij organisaties als "Wakker Dier", "Varkens in Nood" en de Dierenbescherming. Er moet een wet komen die boeren verplicht om hun stallen brandveilig te maken om zo een einde te maken aan deze gruwel. Graag jullie mening.

Cokkie Gadella

Boek- en Offsetdrukkerij

Nieuweweg 144 - 146
3905 LR Veenendaal

Telefoon: 0318-521576
E-mail: drimmelen@ziggo.nl

Hannisse Zuid Dierenspecialzaak Hengelsport

Dr. Kuiperstraat 1
3904 AX Veenendaal
☎ 0318 – 512013

tevens leverancier van o.a.

pootaardappels
potgrond/tuinzaden
diverse koolplanten
sla, andijvie e.d.

hannissezuidhengelsport@hotmail.com
www.hannissezuid.com

DE KETTINGZAAG- EN MOTORMAAIERSPECIALIST

Hado b.v.

Dijkstraat west 178, 3906 WR Veenendaal
Telefoon 0318 - 51 10 06
Fax 0318 - 51 26 43
www.hadobv.nl

HONDA

Jeugdnatuurclub "de Groenlingen"

Wie zijn de Groenlingen?

De Groenlingen zijn jongens en meisjes(dit jaar alleen nog jongens, dus meisjes: kom op!!!) van 8 tot 12 jaar die op de laatste zaterdag van de maand bij elkaar komen om samen iets te ondernemen in de natuur.

Wat doen de Groenlingen

De activiteiten zijn heel divers, vaak gaan we naar buiten, soms hebben we activiteiten in en om de Groenhof, zoals de eerste activiteit. Om elkaar, het gebouw, de tuin en de leiding te leren kennen. Om elkaars namen te leren kennen spelen we dan levend kwartet, wat altijd een succes is. Verder staat er een speurtocht door de tuin op het programma. Vooral het beestjespad en de vijver kunnen rekenen op de belangstelling van de kinderen. Er is ook een opdracht om vanuit de vogelhut met de kijker proberen vogels te ontdekken. De vogels zijn meestal ver weg met al die kinderen in de tuin, maar ze leren wel meteen hoe je met een kijker om moet gaan en dat komt weer van pas als we op een volgende excursie de natuur in trekken.

Activiteiten

Een succesactiviteit van de Groenlingen is bijvoorbeeld het slootjesvissen, en de padden in het voorjaar. Maar ook in de winter gaan we altijd een keer naar buiten om te speuren naar diersporen. En als we een nestkastje of een vogelvoerplank timmeren kunnen we rekenen op veel enthousiasme. De laatste jaren hebben we ook de boswachter geholpen met het zagen van jonge boompjes, dit is ook een topper op het programma geworden. De jongens en meisjes gaan het liefst naar buiten, dus als we een activiteit in de Groenhof hebben zorgen we er voor dat er buiten ook iets te doen is.

Uitstapjes

Voor de zomervakantie staat er altijd een uitstapje op het programma, zo zijn we al eens naar het Bijenhuis geweest, naar het Aardhuis, de Blauwe Kamer en het Pluimveemuseum. Een speurtocht achter "de Dennen" stond voor dit jaar gepland, maar het regende de hele dag. Gelukkig mochten we

de school van Martien gebruiken en hebben we levend Ganzenbord door de hele school gedaan, dikke pret en het ijsje daarna bij de Dennen smaakte heerlijk (we mochten, lekker warm, binnen zitten)

Lid worden van "de Groenlingen"

Kinderen van 8 tot 12 jaar kunnen zich nog aanmelden voor de Groenlingen.

Het programma voor de komende maanden

29 oktober: Speurtocht in het bos

26 november: Zoogdieren

17 december: Zorgen voor de vogels in de winter

Geef je snel op bij John Ikkink, tel.:0318-506521

Nu is er nog plaats!!!

Itty Koster

Groene stapstenen wint prijs

Project van IVN Veenendaal-Rhenen wint de stadsvogel publieksprijs van Vogelbescherming

Tijdens de Stadsvogelconferentie van Vogelbescherming Nederland die op 16 juni werd gehouden in de Jaarbeurs te Utrecht, is het Groene stapstenenproject in de prijzen gevallen.

De Stadsvogelconferentie wordt elke 2 jaar door Vogelbescherming Nederland georganiseerd. Op deze conferentie worden prijzen uitgedeeld aan gemeenten die helpen met het vogelvriendelijker maken van de stedelijke leefomgeving. Het Groene stapstenenproject van onze afdeling werd door de gemeente Veenendaal ingezonden om mee te dingen naar de Stadsvogelprijs 2011. Van de ongeveer 20 inzenders werden er vier genomineerd waaronder Veenendaal. Uiteindelijk ging Sneek met de Stadsvogelprijs strijken omdat hun project geheel geïntegreerd is in het gemeentelijk beleid. Door de deelnemers aan de conferentie kwamen wij echter als grote overwinnaar uit de bus en mocht Venna

Aarts, beleidsmaker milieu van de gemeente Veenendaal, samen met Ida Marsman en Coen Dijkers de Stadsvogelpublieksprijs 2011 in ontvangst nemen. Weer een prachtig succes voor onze afdeling.

Activiteitenkalender IVN Veenendaal – Rhenen e.o., oktober 2011 – half jan. 2012

De activiteitenkalender voor deze periode wordt verzorgd door de werkgroepen Excursies, Lange Wandelingen, de Groenlingen, de Zwammen en Vogels. Alleen de activiteiten van de werkgroep Excursies en de “Lange wandelingen” zijn publieksactiviteiten, tenzij anders aangegeven. Overigens is alle informatie te vinden op onze website: www.ivnveenendaal-rhenen.nl.

Informatie per werkgroep:

- Excursies:** Jannie van der Linden, ☎ 0318 – 522583,
Bent u na aanmelding voor een tocht verhinderd om te komen, geef dit even door. Iemand anders kan dan in uw plaats meedoen.
- Groenlingen:** John Ikkink, ☎ 0318 – 506521.
Activiteiten altijd op zaterdag
van 10:00 – 12:00 uur in de Groenhof.
- Zwammen:** Martijn Stip, ☎ 0317 – 619935,
vertrek vanaf “De Groenhof”.
- Vogels:** Lidia den Oudendammer, ☎ 0318 – 515542,
Leden en donateurs zijn welkom, je mag introducés meenemen. Voor de donderdag-avonden hoef je je niet aan te melden.

Datum	Werkgroep	Activiteit
Za 8 okt	Excursies	Paddenstoelen - Grebbeberg / Laarsenberg aanvang: 14:00 uur vertrekpunt: Rhenen: parkeerplaats Grebbeberg (monument) gidsen: Jannie v.d. Linden, Aly van Eijk duur: 2 uur LET OP: - spiegeltje meenemen
Ma 10 okt	Werkgroep planten	Rhenen Leemkuil Paddenstoelen Pad naar leemkuil aan de Autoweg Rhenen aanvang: 13.30 uur
Ma 17 okt	Werkgroep planten	Veenendaal Einde Cuneraweg - paddenstoelen Parkeerplaats einde Cuneraweg begin fietspad (voorbij Prattenburg) aanvang: 13.30 uur
Za 22 okt	Excursies	Paddenstoelen – “Egelmeer” aanvang: 14:00 uur vertrekpunt: voorbij kasteel Prattenburg, (gem. Rhenen), parkeerplaats einde Cuneraweg/begin van het fietspad naar Amerongen (bij Veenendaal) gidsen: Aly van Eijk, Jannie van der Linden duur: 2 uur LET OP: - spiegeltje meenemen
Za 29 okt	Groenlingen	Speurtocht, opdrachten in het bos, fiets mee

Za 26 nov	Groenlingen	Zoogdieren, informatie over zoogdieren d.m.v. film, spel, etc., Groenhof
Za 17 dec	Groenlingen	Vogels verwennen, knutselen, Groenhof
Za 14 jan	Excursies	Nieuwjaarspuzzeltocht, aanvang: 13:30 uur
Wo 14 mrt	Bestuur	Algemene Ledenvergadering, aanvang: 19:30 uur

Contactpersonen werkgroepen

excursies

Jannie v.d. Linden
Kerkewijk 254, 3904 JL Veenendaal
0318 - 522583
jannie.vanderlinden@ziggo.nl

weidevogelbescherming

Willem Kroodsmā
Nieuwe Veenendaalseweg 188, 3911 MP Rhenen
0317 - 612258
w.kroodsmā@casema.nl

vogelwerkgroep

Lidia den Oudendammer
Steremos 26, 3904 JW Veenendaal
0318 - 515542
lidia.den.oudendammer@gmail.com

natuurpaden

Carlo v.d. Weerd
De Palmengrilt 711, 3901 NS Veenendaal
0318 - 561134
kh.vd.weerd@hccnet.nl

werkgroep planten

Suze H6rchner
Kerkewijk 183, 3904 JD Veenendaal
0318 - 513613
ghorchner@planet.nl

natuurtuin

Bert Budding
Mr. Dr. Schokkingstraat 19, 3904 EZ Veenendaal
0318 - 553867
bjbudding@ziggo.nl

mediatheek

Suze H6rchner
Kerkewijk 183, 3904 JD Veenendaal
0318 - 513613
ghorchner@planet.nl

werkgroep scholen Veenendaal

Jannie v.d. Linden
Kerkewijk 254, 3904 JL Veenendaal
0318 - 522583
jannie.vanderlinden@ziggo.nl

"de Groenlingen"

John Ikkink
Beatrixstraat 40, 3901 DE Veenendaal
0318 - 506521
john.ikkink@ivnveenendaal-rhenen.nl

"de Zwammen"

Martijn Stip
Roghainweg 20, 3911 CG Rhenen
0317 - 619935
stip.reijnierse-t@telfort.nl

bomen en openbaar groen

Gemit van Leeuwen
Zandstraat 58, 3905 ED Veenendaal
0318 - 524917
leeuwen115@zonnet.nl

tuin "Groenhof"

Jorden Schuurman
Vondellaan 69
0318 - 750914
jordenschuurman@gmail.com

groene blad & internet site

Peter van Krugten
W. Barentszstraat 17, 3902 DE Veenendaal
0318 - 510041
PvanKrugten@hetnet.nl

themamiddagen

Nanda Hendriksen
Fregat 30, 3904 SC Veenendaal
0318 - 514759
nandahendriksen@hotmail.com

werkgroep PR

Peter van Krugten
W. Barentszstraat 17, 3902 DE Veenendaal
0318 - 510041
PvanKrugten@hetnet.nl

werkgroep scholen Rhenen

Bert Berg
Houwweg 6, 3921 DB Elst
0318 - 472145 of 06 - 14048655
bberg@hetnet.nl

EkoPlaza®

Uw biologische supermarkt
in Veenendaal

Ook voor uw glutenvrije -
en dieetproducten.

EkoPlaza,
Pr. Bernhardlaan 1, Tel. 0318-516537

U vindt het allemaal...

...bij Rein Veenendaal

Wat u ook zoekt: Stads, Elektrisch, Toer, City, Hybride, ATB, Trekking, Toer, Tandem, Inzigt, Vaux of RaceFIETS... Rein Veenendaal heeft het. Mocht u uit het bestaande assortiment geen keuze kunnen maken, dan stelt Rein Veenendaal speciaal voor u een fiets samen. Algemein op uw wensen en budget.

Bij een professionele fiets hoort professionele kleding. In onze kledingshop vindt u alles op kledinggebied. Collecties van gerenommeerde merken zoals: Adidas, Agu, Assos, Bell, Briko, Camelbak, Castelli, Craft, Gore, Gore Bikewear, Löffler, Mat, Movecx, Nike, Northwave, Ortlieb, Roedel, Rudy Project, SealSkinz, Sid, Shimano, Sportfull, Vaude en X-Socks. Ook voor onderdelen en accessoires bent u bij Rein Veenendaal aan het juiste adres. Kortom: Rein Veenendaal is uw bezoek op alle fronten meer dan waard. Graag tot ziens bij Rein Veenendaal... in Veenendaal.

Rein Veenendaal
Fietson

Davidaplein 1, Veenendaal, 0318-526000.
Woensdag gesloten. Vrijdagsavond koopavond.

www.reinveenendaal.nl • Info@reinveenendaal.nl

landwinkel®

De Eekhoeve

Proef het landleven!

Streekproducten
Perkplanten
Kinderfeestjes
Zorgboerderij

Landwinkel De Eekhoeve
Dijkstraat 115
Veenendaal
tel: 0318 - 51 12 65
info@eekhoeve.nl
www.eekhoeve.nl

Openinstijden:
maandag: 13.30 t/m 18.00 uur
dinsdag t/m vrijdag:
9.00 t/m 12.30 en 13.30 t/m 18.00 uur
zaterdag: 9.00 t/m 17.00 uur

Het Groene Blad

contactblad voor leden en donateurs van IVN Veenendaal – Rhenen en omgeving
verschijnt 4 à 5 keer per jaar.

Redactie:

Peter Beart
Tuinfluiter 17
3906 NP Veenendaal
☎ 0318 - 516756

Secretaris:

Jan van 't Veer
Regge 1
3904 NM Veenendaal
☎ 0318 - 526850

**Sluitingsdatum kopij winternummer
Kopij naar**

10 nov 2011

Bestuur IVN Veenendaal – Rhenen e.o.

voorzitter
Bert de Ruiter
De Savornin Lohmanstraat 138
3904 AW Veenendaal
☎ 0318-522617

leden:

vacant

secretaris
Jan van 't Veer
Regge 1
3904 NM Veenendaal
☎ 0318 – 526850

Bert Berg
Houweg 6
3921 DB Elst
☎ 0318 – 472145 of 06 - 14048655

penningmeester
Esther Dijkers
H.K. Pootstraat 3
3906 WT Veenendaal
☎ 0318-656448

Ida Marsman
Bronmos 8
3904 BG Veenendaal
☎ 0318 – 524696

De Groenhof is het verenigingsgebouw van het IVN Veenendaal – Rhenen e.o.

Hier is ook onze mediatheek.

Locatie:

Karel Fabritiusstraat 3
3904 TG Veenendaal
☎ 0318 - 589555

bij geen gehoor:

Suze Hörchner: ☎ 0318 – 513613

Openingstijden mediatheek:

woensdag 14.00 – 16.00 uur

Tijdens schoolvakanties en in juli en augustus
gesloten.

Postbank 4738118 t.n.v. IVN afd. Veenendaal e.o.

www.ivnveenendaal-rhenen.nl